

LEGE
pentru soluționarea conflictelor colective de muncă

nr. 1298-XII din 24.02.1993

Monitorul Parlamentului Republicii Moldova nr.4/93 din 1993

* * *

Abrogat: 01.10.2003

[Legea R.Moldova nr.154-XV din 28.03.2003](#)

Notă: Vezi [Hot. Parl. nr.1299-XII din 24.02.93](#) "Privind punerea în aplicarea a Legii pentru soluționarea conflictelor colectivelor de muncă"

Parlamentul Republicii Moldova adoptă prezenta lege.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Exercițarea dreptului la muncă și revendicarea drepturilor economice și sociale aferente muncii sunt garantate de legile Republicii Moldova și nu pot fi îngrădite.

Art. 2. (1) Conflictelor cu privire la interesele profesionale cu caracter economic și social ale salariaților, organizați sau neorganizați în sindicate, rezultate din desfășurarea raporturilor de muncă dintre întreprinderi, instituții, organizații (în continuare unitate), pe de o parte, și salariații acesteia ori majoritatea salariaților ei, pe de altă parte, constituie conflicte colective de muncă și se soluționează potrivit prevederilor prezentei legi.

(2) Conflictelor colective de muncă pot avea loc și între conducerea unității și salariații unei subunități sau unui compartiment al acesteia precum și între conducerea unității și salariații care exercită aceeași meserie sau profesie în respectiva unitate.

Art. 3. - Nu constituie conflicte colective de muncă:

- a) litigiile dintre salariați și unitate a căror soluționare este supusă altor reglementări legale decât cele prevăzute în prezenta lege;
- b) revendicările salariaților pentru a căror rezolvare este necesară adoptarea unei legi.

Art. 4. - (1) În conflictele colective de muncă, salariații sunt reprezentanți de sindicate.

(2) În cazul în care în unități nu este constituit un sindicat sau dacă nu toți salariații sunt membri de sindicat, în vederea soluționării conflictului colectiv de muncă, salariații își vor alege reprezentanții lor.

Art. 5. - Salariații pot declara grevă numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.

Capitolul II
CONCILIAREA CONFLICTELOR COLECTIVE DE MUNCĂ

Secțiunea 1
Concilierea directă

Art. 6. - (1) În toate cazurile în care într-o unitate există premisele declanșării unui conflict colectiv de muncă, organul sindical sau, în lipsa acestuia, reprezentanții aleși ai salariaților vor sesiza conducerea unității despre această situație.

(2) Sesizarea se va face în scris, cu precizarea revendicărilor salariaților, inclusiv motivarea acestora, precum și a propunerilor de soluționare, iar conducerea unității este obligată să o primească și să o înregistreze.

(3) Cerință prevăzută de alin. 2 se consideră îndeplinită și dacă revendicările salariaților, motivarea acestora și propunerile de soluționare sunt exprimate de sindicat sau de către reprezentanții aleși ai salariaților cu ocazia primirii la conducerea unității și discuțiile purtate au fost consemnate într-un proces-verbal.

Art. 7. - Conducerea unității are obligația de a răspunde în scris organului sindical sau, în lipsa acestuia, reprezentanților salariaților în termen de 48 de ore de la primirea sesizării, cu precizarea punctului de vedere pentru fiecare dintre revendicările formulate.

Art. 8 - În situația în care conducerea unității nu a răspuns la toate revendicările formulate sau, deși a răspuns, nu s-a realizat un consens, conflictul colectiv de muncă se consideră declanșat.

Secțiunea 2

Examinarea conflictelor colective de muncă de către comisiile de conciliere

Art. 9. - (1) În cazul în care conflictul colectiv de muncă a fost declanșat în condițiile prevăzute la art. 8, sindicatul sau, după caz, reprezentanții salariaților sesizează Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin organele sale teritoriale, în vederea continuării concilierii.

(2) Continuarea concilierii va avea loc în cadrul comisiilor de conciliere.

Art. 10. - (1) Comisia de conciliere se creează în termen de 3 zile din inițiativa uneia dintre părți, având un număr egal de reprezentanți ai conducerii unității și salariaților. Producerea de conciliere începe din inițiativa uneia dintre părțile implicate în litigiu, comisiei de conciliere sau din inițiativa Ministerului Muncii și protecției Sociale și organelor sale teritoriale. Comisia va examina litigiul în termen de 5 zile.

(2) Hotărârea comisiei de conciliere se adoptă prin înțelegerea părților în baza negocierilor, se întocmește ca un proces-verbal și este executorie pentru ambele părți.

(3) Dacă părțile nu au ajuns la conciliere, președintele comisiei întocmește recomandări motivate privind soluționarea litigiului pe care le expediază părților.

Capitolul III

DECLARAREA, DESFĂȘURAREA ȘI ÎNCETAREA GREVEI

Art. 11. - (1) Greva constituie o încetare colectivă și voluntară a lucrului. Hotărârea de declarare a grevei să ia de către sindicate, cu acordul a cel puțin jumătate din numărul membrilor. Pentru salariații neorganizați în sindicate, hotărârea de declarare a grevei se ia prin vot secret, cu acordul a cel puțin jumătate din numărul acestora.

(2) Greva este organizată și condusă de organul sindical sau, după caz, de reprezentanții salariaților, care vor stabili și durata acesteia.

Art. 12. - Greva poate fi declarată numai dacă, în prealabil, au fost epuizate toate posibilitățile de soluționare a conflictului colectiv de muncă prin procedurile de conciliere prevăzute la art. 6-10 și dacă momentul declanșării a fost adus la cunoștința conducerii unității de către organizatori cu 48 de ore înainte.

Art. 13. - În situația în care, după declararea grevei, jumătate din membrii de sindicate sau jumătate din salariații care au hotărât declararea grevei renunță la grevă, aceasta trebuie să înceteze.

Art. 14. - (1) Greva poate fi declarată numai pentru apărarea intereselor profesionale cu caracter economic și social ale salariaților

(2) Greva nu poate urmări realizarea unor scopuri politice.

(3) Este interzisă, de asemenea, greva pentru anularea măsurii desfacerii contractului de muncă de către unitate, încadrarea în unități sau schimbarea din funcție a unei persoane.

Art. 15. - Nu pot fi declarate greve pentru obținerea modificării clauzelor contractului colectiv de muncă, a unui acord realizat anterior sau a unei hotărâri definitive a comisiei de arbitraj, pronunțate conform art. 26, prin care s-a soluționat un conflict colectiv de muncă, pe toată durata de aplicare a acestora.

Art. 16. - (1) Participarea la grevă este liberă. Nimeni nu poate fi constrâns să participe la grevă sau să refuze să participe.

(2) Salariații care nu participă la grevă își pot continua activitatea, dacă aceasta este posibil.

(3) Salariații aflați în grevă trebuie să se abțină de la orice acțiune de natură să împiedice continuarea activității de către cei care nu participă la grevă.

(4) Nu se consideră acțiune de natură să împiedice activitatea faptul că din cauza grevei a încetat întregul proces de producție din unitate.

Art. 17. - Organizatorii grevei, împreună cu conducerea unității, au obligația ca pe durata acesteia să protejeze bunurile unității și să asigure funcționarea continuă a utilajelor și instalațiilor a căror oprire ar putea constitui un pericol pentru viața sau sănătatea oamenilor ori ar putea cauza pagube ireparabile.

Art. 18. - Pe durata grevei, conducerea unității nu poate fi împiedicată să-și desfășoare activitatea de salariații aflați în grevă sau de organizatorii acesteia.

Art. 19. - (1) Participarea la grevă sau organizarea acesteia, cu respectarea dispozițiilor prezentei legi, nu reprezintă o încălcare a obligațiilor de serviciu ale salariaților și nu poate avea consecințe negative pentru greviști sau organizatori.

(2) Dispozițiile alin. 1 nu se aplică dacă greva este suspendată sau este declarată ilegală, potrivit art. 20 sau, după caz, art. 23 alin. 2 lit. b).

(3) Pe durata grevei, salariații își mențin toate drepturile ce decurg din raportul de muncă, cu excepția dreptului la salariu și la sporuri de salariu.

Art. 20. - (1) Curtea Supremă de Justiție, la sesizarea conducerilor unităților în care s-a declanșat un conflict colectiv de muncă, poate suspenda pe un termen de cel mult 90 de zile începerea sau continuarea grevei, dacă prin aceasta ar fi afectate interese majore pentru economia națională sau interese de ordin umanitar.

(2) Sesizările adresate Curții Supreme de Justiție se soluționează în termen de 7 zile de la înregistrarea lor.

[Art.20 modificat prin [Legea nr.788-XIII din 26.03.1996](#), în vigoare 20.06.1996]

Art. 21. - (1) În timpul grevei, organizatorii continuă negocierile cu conducerea unității în vederea satisfacerii revendicărilor care au constituit motivele încetării colective a lucrului.

(2) În cazul în care organizatorii grevei și conducerea unității ajung la un acord, greva încetează.

(3) Refuzul organizatorilor grevei de a îndeplini obligația prevăzută la alin. 1 atrage răspunderea patrimonială a acestora pentru pagubele cauzate unității.

Art. 22. - Conducătorul unității, când apreciază că greva a fost declarată ori continuă fără respectarea legii, se poate adresa tribunalului în raza căruia își are sediul unității cu o cerere pentru

constatarea neîndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege pentru declanșarea sau continuarea grevei.

[Art.22 modificat prin [Legea nr.788-XIII din 26.03.1996](#), în vigoare 20.06.1996]

Art. 23. - (1) Tribunalul fixează termen pentru soluționarea cererii care nu poate fi mai mare de 3 zile de la sesizare, și dispune citarea părților.

(2) Tribunalul examinează cererea și pronunță de urgență o hotărîre, prin care, după caz:

a) respinge cererea unității;

b) admite cererea unității și dispune încetarea grevei ca fiind ilegală.

(3) Hotărîrea tribunalului poate fi atacată în ordine de recurs la Curtea de Apel în termen de 3 zile de la pronunțare.

(4) Judecarea conflictelor colective de muncă se face potrivit Codului de procedură civilă, în măsura în care prin prezenta lege nu se dispune altfel.

(5) În cazul în care dispun încetarea grevei ca fiind ilegală, tribunalul va decide obligarea celor vinovați la despăgubirile cerute de unitate pentru pagubele ce i-au fost pricinuite.

(6) Toate actele de procedură întocmite potrivit dispozițiilor prezentei legi sunt scutite de taxa de timbru.

[Art.23 modificat prin [Legea nr.788-XIII din 26.03.1996](#), în vigoare 20.06.1996]

Art. 24. - (1) În situația în care greva s-a derulat pe o durată de 15 zile fără ca părțile implicate să fi ajuns la o înțelegere și dacă continuarea grevei ar fi de natură să afecteze interesele economiei naționale sau interesele de ordin umanitar, Ministerul Muncii și Protecției Sociale poate solicita soluționarea conflictului colectiv de muncă de către o comisie de arbitraj.

(2) Comisia de arbitraj se compune din 3 arbitri.

(3) Lista persoanelor care pot fi desemnate ca arbitri se stabilește o dată pe an de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, dintre specialiștii în domeniul economic, tehnic, juridic și alte profesii, cu consultarea sindicatelor și uniunea antreprenorilor.

Art. 25. - În raport de obiectul conflictului colectiv de muncă arbitrii se desemnează după cum urmează:

- un arbitru stabilit de conducerea unității;

- un arbitru stabilit de sindicat sau, după caz, de reprezentanții salariaților;

- un arbitru stabilit de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Art. 26. - (1) Comisia de arbitraj are obligația să convoace părțile în termen de 3 zile și să examineze, împreună cu acestea, conflictul colectiv de muncă pe baza dispozițiilor legii și a prevederilor contractelor colective de muncă aplicabile.

(2) Comisia de arbitraj se pronunță printr-o hotărîre definitivă, în termen de 24 de ore de la încheierea dezbaterilor.

(3) Hotărîrea se comunică părților în termen de 24 de ore de la pronunțare.

(4) Prin hotărîrea comisiei de arbitraj conflictul colectiv de muncă încetează.

Art. 27. - Pentru activitatea desfășurată în soluționarea unui conflict colectiv de muncă, membrii comisiei de arbitraj primesc un onorariu, care se stabilește și se plătește de către părțile în litigiu în mod egal. În situația în care nu se realizează acordul părților cu privire la cuantumul onorariului, acesta se stabilește de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ținând seamă și de propunerile părților.

Art. 28. - (1) Greva nu se admite:

a) dacă desfășurarea ei pune în pericol real viața și sănătatea oamenilor;

b) în organele puterii de stat și ale administrației de stat;

c) în organele menite să asigure ordinea de drept și securitatea statului;

d) în unitățile din transportul feroviar și public urban, din aviația civilă, telecomunicații, energetică, în subunitățile care fabrică mijloc de producție destinată apărării;

e) în unitățile industriale cu regim continuu a căror staționare poate avea urmări grave.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE

Art. 29. - Față de persoanele care au organizat o grevă declarată de tribunal ca fiind ilegală și față de persoanele care nu execută hotărârea cu privire la declararea grevei ca ilegală sau cu privire la amânarea ori sistarea ei precum și față de persoanele care cheamă la continuarea grevei ilegale ori împiedică încetarea ei, se aplică măsuri prevăzute de legislația în vigoare.

[Art.29 modificat prin [Legea nr.788 din 26.03.1996](#), în vigoare 20.06.1996]

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Mircea SNEGUR

or.Chișinău, 24 februarie 1993.

Nr.1298-XII.